

Attityd och kunskap

MAN BÖR VARA SKEPTISK mot överdrivna påståenden, lurendrejeri och pseudovetenskap. Sådan skepsis bidrar till ett samhälle med färre vilseledda personer och förhoppningsvis till större beredskap att ta itu med svåra utmaningar. Vi kritiker ser ofta pseudovetenskapens anhängare som offer för en ovetenskaplig attityd, en som är baserad på känslor och som saknar sakligt stöd. Vi uppfattar dem som vilseledda människor som förlitar sig på enkla men opålitliga tumregler istället för att sätta sig in ordentligt i frågorna. Onekligen verkar det stämma i många fall: det finns de som tycks ha som tumregel att tro på sådant de önskar vore sant, eller att ta avstånd från vetenskaplig kunskap. Dessa människor verkar vara fångna i sina attityder och kan inte förmås att sätta sig in i sakargumenten.

Dessvärre finns även hos vissa skeptiker ett liknande förhållningssätt, fast spegelvänt. De avfärdar med svindlande hastighet felaktigheter från alla möjliga områden med hjälp av enkla tumregler såsom ”om det låter otroligt så är det förmodligen inte sant” eller ”den här personen har haft fel förut och har därför troligen fel nu med”.

Skeptikernas tumregler kanske oftare ger korrekta resultat än de tumregler som pseudovetenskapens anhängare använder, men det betyder inte att argumentationen

Fängnen i sin attityd?

fattigdomstecken om det enda argumentet i en debatt var att påståendet låter otroligt.

Folkvett anser att en effektiv skepsis måste bygga på sakkunskap. Attityder bör vara grundade i kunskap, inte tvärtom. I praktiken betyder det att den som vill agera skeptiskt mot pseudovetenskap bör skaffa sig åtminstone en grundläggande orientering om forskningsläget på det aktuella området. I *Folkvett* ser vi gärna bidrag som ger sådan orientering. ↵

skulle vara så värst mycket bättre. Att avfärda något med sådana skeptiska "tumregler" är ofta ett tecken på argumentbrist. Med andra ord: det är inte orimligt att man intar en skeptisk hållning inför påståenden som låter helt otroliga, men det vore ett